

Implementatie
AI-verordening

**Factsheet AI-geletterdheid
voor bestuurders**

Wat is dit document?

Deze factsheet is bedoeld voor bestuurders om snel inzicht te krijgen in de AI-geletterdheidvereisten die de AI-verordening introduceert.

Kan ik 100% op dit document vertrouwen?

Hoewel deze informatie zorgvuldig is opgesteld kunnen er bepaalde nuances zijn verloren, gebruik deze handreiking daarom altijd samen met de [officiële tekst van de AI-verordening](#).

De interpretatie van definities en bepalingen in de AI-verordening is nog in ontwikkeling, het is daarom waarschijnlijk dat een deel van de in dit document gegeven informatie in de loop van de tijd niet meer volledig of actueel is. De Europese Commissie heeft een richtsnoer gepubliceerd over de toepassing van het concept AI-systeem.

CIO Rijk zal eventuele hiaten, voortschrijdend inzicht, guidance van toezichthouders verwerken in een geüpdatete versie en deze via dezelfde kanalen verspreiden.

Wie heeft dit document gemaakt?

Dit document is ontwikkeld door CIO Rijk met adviseurs van het RijksICT Gilde en de interdepartementale werkgroep 'Rijksbrede implementatie AI-verordening' in opdracht van de CDO-raad.

- Joas van Ham (RijksICT Gilde)
- Nout van Deijck (RijksICT Gilde)
- Isabel van Vledder (RijksICT Gilde)
- Ouren Kuiper (Digitale Samenleving BZK)
- Lynda la Payne (Privacy team CIO Rijk BZK)
- Martha Romkes (CIO Rijk BZK)
- Esther van Laar (CIO Rijk BZK)

Speciale dank aan de leden van de CDO-raad, de interdepartementale werkgroep, en collega's die hebben bijgedragen aan de totstandkoming van dit document.

Waar kan ik terecht met vragen of feedback?

Voor feedback, vragen of opmerkingen mail: ai-verordening@minbzk.nl

Versie: 1.1 (augustus 2025)

Cover: Jamillah Knowles & Digit / <https://betterimagesofai.org/> / <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

Factsheet **AI-geletterdheid** voor bestuurders

“AI-geletterdheid”:

Vaardigheden, kennis en begrip die aanbieders, gebruiksverantwoordelijken en betrokken personen, rekening houdend met hun respectieve rechten en plichten in het kader van deze verordening, in staat stellen geïnformeerd AI-systemen in te zetten en zich bewust te worden van de kansen en risico's van AI en de mogelijke schade die zij kan veroorzaken;

(Definitie volgens de AI verordening)

Artikel 4 - AI verordening

Aanbieders en gebruiksverantwoordelijken van AI-systemen nemen maatregelen om, zoveel als mogelijk, te **zorgen voor een toereikend niveau van AI-geletterdheid** bij hun personeel en andere personen die namens hen AI-systemen exploiteren en gebruiken, en houden daarbij rekening met hun **technische kennis, ervaring, onderwijs en opleiding** en **de context waarin de AI-systemen zullen worden gebruikt**, evenals met **de personen of groepen personen ten aanzien van wie de AI-systemen zullen worden gebruikt**.

Hulp en ondersteuning

NL

Het **Algoritmekader**¹ is een hulpmiddel voor overheden met informatie over verantwoord gebruik van algoritmes en AI. Deze informatie bestaat uit alle wetten en regels, belangrijke hulpmiddelen zoals impact assessments, en adviezen en ervaringen van experts.

CIO rijk ontwikkelt producten ter ondersteuning van het opzetten van een AI-geletterdheidsprogramma, welke bij oplevering ook in het algoritmekader worden geplaatst. Bij vragen hierover kan men contact opnemen via: aiciorijk@minbzk.nl

EU

De **Living Repository voor AI-geletterdheid**² is een verzameling praktijkvoorbeelden van organisaties die actief werken aan AI-geletterdheid, verzameld door het AI-bureau van de Europese Commissie.

De databank is bedoeld als inspiratiebron en kennisplatform voor het opzetten van een eigen AI-geletterdheidsprogramma, en is onderdeel van een bredere inzet van het AI-bureau om organisaties te ondersteunen bij het opzetten van passende AI-geletterdheidsmaatregelen.

Waarom is dit belangrijk?

- Sinds 2 februari 2025 zijn organisaties volgens de Europese AI-verordening wettelijk verplicht om ervoor te zorgen dat personeel en andere betrokkenen, doormiddel van AI-geletterdheid, **onderbouwde beslissingen** kunnen nemen met betrekking tot AI-systemen.
- De concrete invulling van deze wettelijke plicht is op basis van vrijwillige gedragscodes, waardoor de betrokkenheid van bestuurders zeer belangrijk is omdat zij verantwoordelijkheid dragen voor naleving én met hun steun kunnen bijdragen aan effectieve uitwerking ervan.
- Nu AI steeds vaker wordt ingezet in besluitvorming, dienstverlening en interactie met burgers, is het noodzakelijk dat medewerkers begrijpen hoe deze systemen werken, wat de risico's zijn en waar hun eigen verantwoordelijkheid begint en eindigt. Door gebrekkige AI-geletterdheid kan onbedoelde schade ontstaan met mogelijke negatieve gevolgen voor mensenrechten, vertrouwen in de overheid, en juridische aansprakelijkheid.

Hoe wordt AI-geletterdheid bereikt?

Zorgen voor een **toereikend niveau** van AI-geletterdheid

De AI-verordening schrijft **niet** precies voor hoe AI-geletterdheid moet worden ingericht, omdat dit afhangt van de context. Wat als “toereikend” geldt, verschilt per rol, het type AI-systeem en de invloed op mensen. Een goed AI-geletterdheidsprogramma is daarom maatwerk, afgestemd op functie en sector. Bij het opzetten van de maatregelen voor AI-geletterdheid moet met de volgende 3 zaken rekening worden gehouden:

Technische kennis, ervaring, onderwijs en opleiding

AI-geletterdheid moet medewerkers in staat stellen om verantwoorde keuzes te maken rond de inzet en toepassing van AI. Hier is kennis voor vereist over:

- Basisbegrippen van AI-concepten
- De verantwoordelijkheden binnen hun rol.
- De maatschappelijke en ethische impact van AI.
- De beperkingen en risico's van AI

De context waarin de AI-systemen zullen worden gebruikt

Welke kennis en vaardigheden nodig zijn bij een medewerker om het AI-systeem correct te gebruiken of de output juist te kunnen interpreteren is afhankelijk van de context. Belangrijke contextuele factoren zijn:

- Risiconiveau van het AI-systeem
- Sector waarbinnen het systeem wordt gebruikt
- Rol van de gebruiker ten opzichte van het systeem
- Doel van het systeem

Personen of groepen personen ten aanzien van wie de AI-systemen zullen worden gebruikt.

Wanneer AI-systemen gebruikt worden op een manier die invloed heeft op natuurlijke personen, is extra zorgvuldigheid en kennis over de volgende onderwerpen vereist:

- Hoe de output van een AI-systeem personen kunnen beïnvloeden en welke risico's hieraan verbonden zijn.
- De rechten van betrokken personen.

1) [L_202401689NL.000101.fmx.xml](#)

2) [Personeel en gebruikers zijn voldoende AI-geletterd - Algoritmekader 2.2](#)

3) [Living repository to foster learning and exchange on AI literacy | Shaping Europe's digital future](#)

Project
'Rijksbrede implementatie AI-
verordening'
2025